

ο (τούρκικος) καφες στον καιρο της πανδημίας

Η ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΣΤΟΝ ΒΟΡΡΑ

μια (διαδικτυακη) παρουσίαση του **Νιαζι Κιζιλγιουρεκ**
Το Καφενείο της Πέμπτης

στη διεύθυνση **ZOOM** <https://us02web.zoom.us/j/85872166562>

Πέμπτη, 23 του Απρίλη 2020, 7:30μμ

Η ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΣΤΟΝ ΒΟΡΡΑ

Θέμος Δημητρίου

Είναι πραγματικά μία τραγική μέρα σήμερα, με την είδηση για τον Αλέκο Μαρκίδη. Ο Αλέκος ο Μαρκίδης ήταν ένας από τους λίγους ανθρώπους που μπορεί να πει κανένας πως, είτε συμφωνούσες είτε διαφωνούσες μαζί του, μπορούσες να συνεννοηθείς, να συνεργαστείς και να κάνεις συζητήσεις μαζί του για σοβαρά πράγματα που να καταλήγουν σε σοβαρές αποφάσεις.

Έζησα τον Αλέκο Μαρκίδη σε διάφορες φάσεις της ζωή του και πάντα ήταν ένας άνθρωπος που δεν άφηνε τις ανοησίες που κυκλοφορούν να τον επηρεάζουν και ούτε άφηνε τους διάφορους που πίεζαν από την μια ή από την άλλη πλευρά να τον κάνουν να φύγει από εκείνο που πίστευε ειλικρινά ότι ήταν σωστό. Θέλω να θυμίσω ένα πράγμα το οποίο πολλές φορές ξεχνούμε για τον Αλέκο Μαρκίδη. Όταν άνοιξαν τα οδοφράγματα υπήρχε η τεράστια πίεση από τους πολιτικούς ηγέτες να τρομοκρατήσουν τον κόσμο και να του πουν ότι αν πάει στο Βορρά σημαίνει ότι αναγνωρίζει το ψευδοκράτος. Και μέσα σε εκείνη όλη την ιστορία, ήταν ο μόνος από τους πολιτικούς που βγήκε και είπε μία σοβαρή κουβέντα, είπε το απλό, «ξέρετε, δεν είναι οι πολίτες που αναγνωρίζουν κράτη, είναι τα κράτη που αναγνωρίζουν κράτη» και αφαίρεσε όλη την ενοχή από την όλη κατάσταση.

Ήταν μία σημαντική παρέμβαση την οποία τείνουμε να ξεχνούμε, αλλά τέτοιου είδους παρεμβάσεις την κατάλληλη στιγμή έχουν σημασία και ο Μαρκίδης ήξερε πότε κάτι είχε σημασία και πότε δεν είχε. Φυσικά κανένας δεν είναι αλάνθαστος και ξέρουμε πολύ καλά ότι και ο Μαρκίδης έκανε τις δικές του λανθασμένες επιλογές ορισμένες φορές αλλά ο αναμάρτητος πρώτος τον λίθον βαλέτω.

Έχουμε αυτή την τραγική σύμπτωση, η οποία όχι μόνο δεν πρέπει να μας εμποδίζει από το να προχωρήσουμε σε αυτό το οποίο κάνουμε απόψε αλλά οφείλουμε να το κάνουμε με παραπάνω αποφασιστικότητα και να κρατήσουμε τη λογική σε αυτό τον παραλογισμό ο οποίος κυκλοφορεί σε ολόκληρη την κοινωνία με αφορμή τον κορωνοϊό. Θέλω να πω ότι η απόφαση μας σήμερα να ξαναμιλήσουμε για τον κορωνοϊό δεν βασίζεται πάνω σε μια τυχαία υποταγή στο τι απαιτεί αυτή τη στιγμή η κοινωνία και προπαντός η κυβέρνηση και η αστυνομία, να μιλούμε δηλαδή μόνο για τον κορωνοϊό. Έχουμε φτάσει στο σημείο να ξεχάσουμε οποιοδήποτε άλλο πρόβλημα, να ξεχάσουμε οτιδήποτε άλλο μας αφορά. Και αυτό υποψιάζομαι ότι δεν είναι τυχαίο, ότι είναι και προσπάθεια των κυβερνώντων να εκμεταλλευτούν τον κορωνοϊό για να ξεχάσουμε όλα τα άλλα τα οποία συμβαίνουν.

Ένα από εκείνα που ξεχάσαμε είναι ότι υπάρχει και μία άλλη κοινότητα σε τούτο το νησί, υπάρχουν οι Τ/Κύπριοι και αν δεν ήταν ο Ακιντζί να μας θυμίζει μέσα-μέσα τι είναι υποχρέωσή μας να κάνουμε, πιθανόν όλοι μας, η μεγάλη πλειοψηφία τουλάχιστον των ανθρώπων, θα περιοριζόταν στο προσωπικό του εγωιστικό κέλυφος και θα ξεχνούσε ότι υπάρχει μια ολόκληρη κοινότητα η οποία υποφέρει και εκείνη με το δικό της τρόπο.

Η απόφασή μας να καλέσουμε τον Νιαζί να μιλήσει για το πώς βιώνει αυτή η κοινότητα τον κορωνοϊό δεν είναι τυχαία. Είναι γιατί πιστεύουμε ότι είμαστε όλοι μαζί σε αυτή την ιστορία που πρέπει να αντιμετωπίσουμε και τον κορωνοϊό, ο οποίος ίσως να είναι και το λιγότερο από τα προβλήματά μας. Το κύριο πρόβλημά μας είναι να αντιμετωπίσουμε τον παραλογισμό που επικρατεί σε σχέση με τον κορωνοϊό και αυτό το πράγμα είναι κάτι το οποίο δεν πρέπει να ξεχνούμε ποτέ. Πρέπει να θυμόμαστε τι έχουν κάνει οι διάφοροι, οι διάφορες εξουσίες, και όχι μόνο στην Κύπρο, για να μετατρέψουν τον κόσμο σε ένα άβουλο εκτελεστή των δικών τους διαταγών.

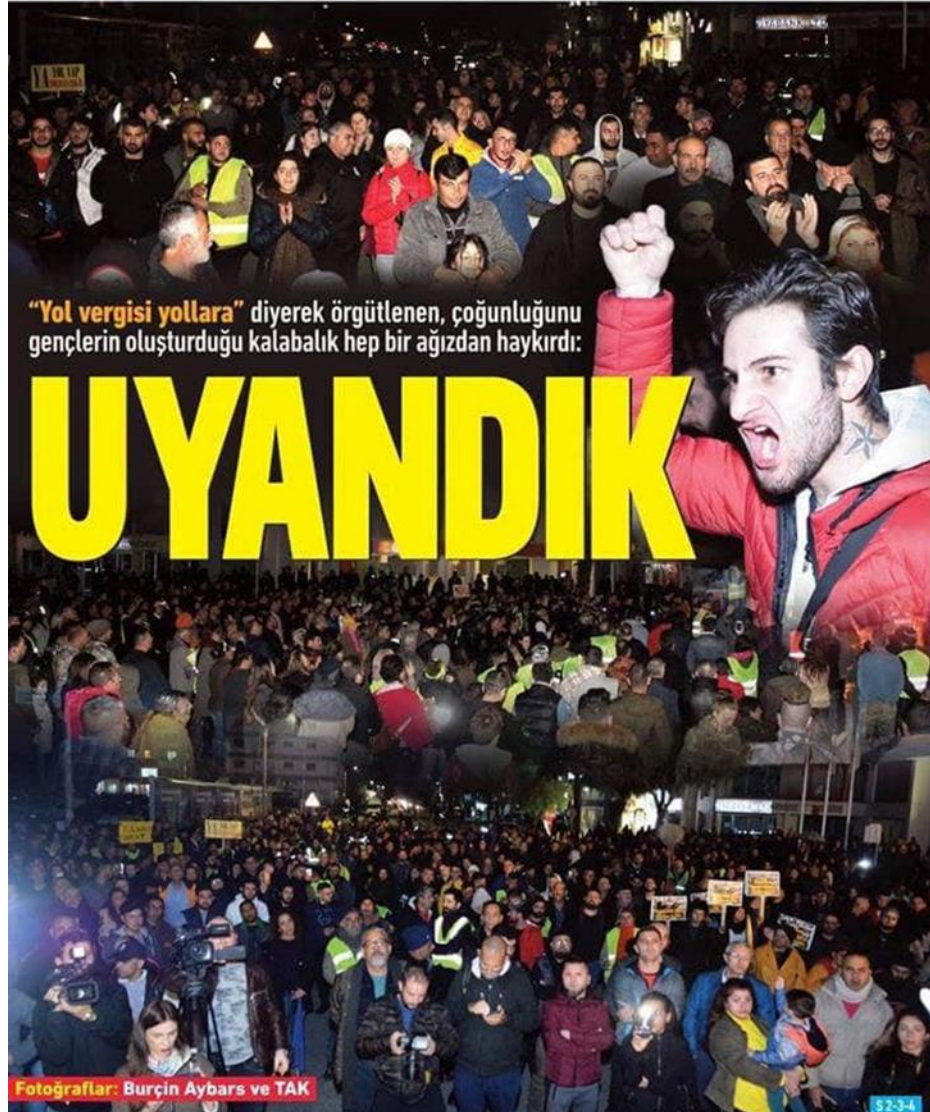
Νιαζί Κιζίλιουρεκ

Χαίρομαι που είμαστε πάλι μαζί. Πάντα χαίρομαι όταν είμαστε μαζί στο Καφενείο της Πέμπτης. Η Κύπρος έχασε σήμερα ένα μεγάλο φεντεραλιστή. Ενώ αναζητάμε μια ομοσπονδιακή λύση, ανάμεσα μας είναι λίγοι εκείνοι που πραγματικά είναι φεντεραλιστές. Κάποτε το 2006 είχα υπογράψει ένα βιβλίο μαζί με το Tufan Erhürman στο οποίο λέγαμε «η ομοσπονδιακή Κύπρος αναζητά το υποκείμενό της», τους φορείς της ομοσπονδίας. Είχαμε διαπιστώσει ότι είναι λίγοι οι φορείς της ομοσπονδίας, και ο Αλέκος ήταν ένας πραγματικός φορέας της ομοσπονδιακής Κύπρου. Ήταν δεξιός, όμως εμένα μου θυμίζει τον αριστερό Αλτιέρο Σπινέλι. Η Κύπρος έχασε τον Σπινέλι της, το μεγάλο φεντεραλιστή. Θυμάμαι όταν παρουσίασε ένα από τα βιβλία μου για την ομοσπονδία μαζί με τον Τουμάζο Τσελεπή - δύο άντρες φεντεραλιστές πραγματικά. Σήμερα χάσαμε τον ένα, ελπίζω να πολλαπλασιάζονται στη συνέχεια.

Θέλω να χαιρετήσω το Καφενείο της Πέμπτης και για ένα άλλο λόγο. Τόσες βδομάδες τώρα, ελάχιστοι άνθρωποι - και μάλιστα οι περισσότεροι είναι γύρω από το Καφενείο - άρχισαν να αναρωτιούνται τι κάνουν οι Τουρκοκύπριοι, πώς περνάνε, πώς περνάει η άλλη κοινότητα της Κύπρου, γιατί δεν θα βρείτε αναφορές πουθενά στον Ε/Κυπριακό τύπο για τι γίνεται στα κατεχόμενα, τι πραγματικά βιώνουν αυτοί οι άνθρωποι, πώς μπορεί κανείς να βοηθήσει. Άρα ο κορωνοϊός, άλλη μία φορά, υπόδειξε πόσο αόρατη είναι η τουρκοκυπριακή κοινότητα. Πραγματικά, μία αόρατη κοινότητα, από κάθε άποψη, εγκλωβισμένη στα βόρεια της Κύπρου, σε ένα γεωγραφικό χώρο χωρίς επαφή με τον κόσμο, χωρίς διεθνή στήριξη και αλληλεγγύη από τον υπόλοιπο κόσμο και, επειδή έχει κλείσει και η επικοινωνία με την Τουρκία, αλλά και επειδή η Τουρκία βρίσκεται σε πάρα πολύ άσχημη κατάσταση, δεν υπάρχει και οικονομική στήριξη από την Τουρκία. Έτσι τα πράγματα έχουν χειροτερέψει κατά πολύ.

Περίπου 40 με 50 χιλιάδες άνθρωποι είναι αντιμέτωποι με την πείνα, η οικονομική βοήθεια είναι ελάχιστη. Η κυβέρνηση στα κατεχόμενα έχει κάνει ένα πακέτο αλληλεγγύης 30 εκατομμυρίων τουρκικών λιρών, δηλαδή περίπου 5 εκ. ευρώ, για να στηριχθεί η κοινότητα οικονομικά. Αντιλαμβάνεστε ότι οι ανάγκες είναι μεγάλες και οι ευκαιρίες λίγες για την κοινότητα αυτή. Να σας πω μερικά πράγματα που έχω κάνει εγώ προσωπικά: έχω επικοινωνήσει με την κομισιόν εδώ και καιρό κάνοντας τηλεδιασκέψεις, έχω στείλει και επιστολή στην κ. Ursula von der Leyen για στήριξη της T/K κοινότητας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έδωσε περίπου 5 εκ. ευρώ για βοήθεια στην κοινότητα, πρωτίστως για τον τομέα της υγείας και νομίζω ότι εντός των ημερών θα δοθούν ακόμα 3 εκ. για να στηριχτούν μικρές επιχειρήσεις οι οποίες βρίσκονται σε πιο δύσκολη θέση και εργάτες που εργάζονται σε αυτές.

Μπορώ να πω ότι έχουν κλείσει όλα, επικοινωνία δεν υπάρχει πουθενά, έχει κλείσει και η επικοινωνία με την Τουρκία, τα αεροδρόμια έχουν κλείσει, αεροπλάνα δεν πετάνε καθόλου. Και αυτό νομίζω το γεγονός κάπως μας βοηθά όλους εδώ, μας βοηθάει ότι είμαστε νησί και μπορούμε να κλείσουμε τα σύνορα εύκολα. Οι αριθμοί είναι κάπως αισιόδοξοι - να σας δώσω τα τελευταία στοιχεία για την Τ/Κ κοινότητα, αν δεν τα έχετε δει: τις τελευταίες έξι μέρες δεν υπήρχε καθόλου κρούσμα, σήμερα έχουν γίνει περίπου 352 τεστ με μηδέν κρούσμα, συνολικά έχουμε 108 κρούσματα, τα τεστ που έχουν γίνει φτάνουν σε 7877, οι νεκροί είναι τέσσερις και αυτοί που θεραπεύτηκαν και βγήκαν εκτός νοσοκομείου είναι 87. Άρα, αν κρίνω από το ότι σε περίπου 8000 ανθρώπους που τους έγινε τεστ υπάρχουν 108 κρούσματα, το κλείσιμο, η κοινωνική αποστασιοποίηση φαίνεται ότι κάπως λειτουργεί. Από κει και πέρα παραμένει ερωτηματικό πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα οικονομικά.

Όπως σας είπα, η κυβέρνηση στα κατεχόμενα πήρε κάποια μέτρα, έκανε ένα πακέτο αλληλεγγύης περίπου 30 εκ ευρώ, οι εργάτες θα πληρωθούν για 2 μήνες περίπου 500 τουρκικές λίρες τον μήνα, δηλαδή περίπου 300 ευρώ. Έχει κόψει λεφτά από τους δήμους για να δημιουργηθεί το ταμείο αλληλεγγύης, πράγμα που δυσαρεστεί αρκετούς ανθρώπους, λεφτά από την Τουρκία αυτή τη στιγμή δεν έρχονται, άρα υπάρχει ένα σοβαρό πρόβλημα. Πέραν από αυτή την κατάσταση υπάρχει η πολιτικοποίηση αυτού όλου του συστήματος, οι εκλογές που θα ήταν 27 Απριλίου πήγανε 11 Οκτωβρίου και νομίζω πίσω από τη σκηνή τρέχει και όλη αυτή η προεκλογική διαδικασία.

Ιδιαίτερα το βλέπουμε πως ο δεξιός, αποσχιστικός, εθνικιστής «πρωθυπουργός», ο Τατάρ, τα βάζει με τον Ακιντζί με την κάθε ευκαιρία, βεβαίως είναι πολύ ενδιαφέρον να δούμε πώς αυτή η αόρατη κοινότητα, κατά κάποιο τρόπο απομονωμένη, στα χέρια κάποιων πολιτικών επιδιώκεται να είναι ακόμα πιο αόρατη. Όταν ο Μουσταφά Ακιντζί επικοινωνήσε με τον Νίκο Αναστασιάδη για να εξασφαλίσει κάποια ιατρική βοήθεια, ο Τατάρ τον κατάγγειλε με το χειρότερο τρόπο και τον ονόμασε μάλιστα λαθρέμπορο που εισάγει πράγματα από τις ελεύθερες περιοχές στα κατεχόμενα χωρίς να τηρήσει τις διαδικασίες. Αυτό ήταν ένα από τα θέματα που συζητήθηκε τον τελευταίο καιρό πάρα πολύ, συζητήθηκε το ότι ο Τατάρ δεν θέλει να έχει καμία σχέση με την ελληνοκυπριακή κοινότητα, ακόμα και για να ανταποκριθούμε σε αυτή την καταστροφή που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα συνολικά.

Όμως είναι πολύ ενδιαφέρον το ότι ενώνονται και πάλι οι εθνικιστές των δύο κοινοτήτων. Οι της ελληνοκυπριακής κοινότητας δεν θέλουν να ασχοληθούν καθόλου με την άλλη κοινότητα, λες και πρόκειται για κάτι πολύ ξένο και πολύ μακριά από την Κύπρο και οι αποσχιστικές εθνικιστικές δυνάμεις μέσα στους Τ/Κύπριους που να φύγουν μακριά από τη «Κύπρο», από τους Ε/Κύπριους. Και βρισκόμαστε σε αυτή τη φάση που γνωρίζουμε εδώ και 50-60 χρόνια τώρα, από τη μία να υπάρχουν Ε/Κύπριοι εθνικιστές που δεν λογαριάζουν την ύπαρξη των Τ/Κυπρίων και από την άλλη οι Τ/Κ εθνικιστές που χτίζουν πάνω στην απόσχιση, στη μη επαφή με Ε/Κύπριους. Εκδηλώθηκε και σε αυτήν τη συγκυρία πάλι αυτή η διαλεκτική του εθνικισμού που βιώνουμε για πάρα πολλά χρόνια.

Ένα μεγάλο ερώτημα για μένα είναι, πώς θα προχωρήσουμε παρακάτω, πώς θα βγούμε από αυτή την κατάσταση και πώς θα χτιστεί, αν θέλετε, αυτή η σχέση "ξανά μαζί".

Πριν από αυτό επιτρέψτε μου να σας πω μερικά πράγματα για τις προσπάθειές μου μέσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Κομισιόν να βρω τρόπο να στηρίξω την κοινότητα - μάλλον η ιδιότητά μου ως Ευρωβουλευτής με βοήθησε να έχω προσβάσεις. Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξασφάλισε 5 εκ. ευρώ για ιατρική στήριξη και περίπου 3 εκ. που θα δοθούν εντός των ημερών σε μικρές επιχειρήσεις. Οι αριθμοί που έχω εγώ λένε ότι 3 εκ. για μικρές επιχειρήσεις δεν είναι καθόλου αρκετά και προσπαθούμε να διεκδικήσουμε παραπάνω στήριξη. Να σας πω κάτι όμως που είναι σημαντικό: αυτά τα λεφτά δεν είναι έξτρα λεφτά που αποφάσισε η Ευρωπαϊκή Ένωση να δώσει, είναι στα πλαίσια του μπάτζετ που δίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση στα κατεχόμενα, περίπου 30 με 35 εκ. τον χρόνο. Με επαφές και με διάλογο πείσαμε αυτά τα λεφτά να αλλάξουν πορεία και να πάνε για τις συγκεκριμένες αυτές τις ανάγκες.

Παρακάτω όμως, για να βγάλουμε κάποια επιπλέον λεφτά για στήριξη των κοινοτήτων, δεν υπάρχει καμία πρόσβαση της T/K κοινότητας. Οι προσωπικές μου επαφές μου δείχνουν ότι, αν δεν υπάρχει έγκριση, στήριξη και προώθηση από την Κυπριακή Δημοκρατία ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν μπορούν να εξασφαλιστούν τα επιπλέον λεφτά. Και αυτό είναι ένα σημείο που δείχνει το τι είναι η κοινότητα σήμερα. Ενώ είναι μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως πολίτες, ταυτόχρονα είναι μία κοινότητα η οποία ζει σε ένα γεωγραφικό χώρο όπου δεν ασκείται το *acquis communautaire* - το κοινοτικό κεκτημένο - και οποιαδήποτε βοήθεια δοθεί θα πρέπει περάσει από την έγκριση της εθνικής κυβέρνησης.

Μέχρι σήμερα η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν πήρε καμία πρωτοβουλία προς τους θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να βοηθηθεί και η T/K κοινότητα. Όχι μόνο δεν έχει κάνει διαβήματα και δεν ασχολήθηκε, αλλά ούτε είναι βοηθητική, νομίζω, προς αυτούς που αναζητούν να στηρίξουν την κοινότητα, την Τουρκοκυπριακή, την ευρωπαϊκή, ίσως τη μικρότερη κοινότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που για αυτό και παραμένει αόρατη. Γιατί σε κάποιους θεσμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας επικρατεί το Μακαριακό δόγμα της δεκαετίας του 60, «άστους να τηγανίσουν το βλαντζί τους με το λάδι τους, άστους να γονατίσουν».

Δυστυχώς αυτή είναι μία κυρίαρχη νοοτροπία σε κάποιους θεσμούς που δυσκολεύουν το έργο μας.

Ενώ θα ήτανε μία χρυσή ευκαιρία θα χτιστεί μία συνεργασία και αλληλεγγύη μεταξύ δύο κοινοτήτων στην Κύπρο σε μία τέτοια συγκυρία, που θα βοηθούσε μάλιστα και μετέπειτα στην πορεία του κυπριακού ζητήματος, έχουμε δει πράξεις εντελώς αντίθετες, από το να κλείσουν πρώτα τα οδοφράγματα που δεν είχε να κάνει τίποτα με τον κορωνοϊό - τα αεροδρόμιο είχαν να κάνουν με τον κορωνοϊό, μέχρι το σημείο που δεν υπάρχει καμία προσπάθεια να βάλει θέμα Τ/κυπρίων το κυπριακό κράτος στο Συμβούλιο όπου εκπροσωπείται. Γιατί κανένας μάλλον, εκτός από το Καφενείο της Πέμπτης, δεν σκέφτεται ότι υπάρχουν και Τ/Κύπριοι σε αυτό το νησί.

Γι' αυτό μπαίνει το ερώτημα για μας όλους τώρα, πώς θα εξελιχθούν οι σχέσεις των δύο κοινοτήτων μετά από το κορωνοϊό. Το πώς θα εξελιχθούν οι σχέσεις μετά, εξαρτάται πάρα πολύ από το τι κάνουμε σήμερα, σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία. Αλληλεγγύη μηδέν, αποσχιστικές τάσεις, από τη μία Τ/Κ που δεν θέλουν να ακούσουν για Ε/Κύπριους, από την άλλη Ε/κύπριοι που έχουν κυρίαρχο κράτος και δεν θέλουν να φανταστούν ότι υπάρχουν και άλλοι δίπλα τους. Μένουμε εδώ σε ένα νησί διχοτομημένο, οδοφράγματα κλειστά, πολύ παράλογο. Για να σας πω πόσο παράλογη είναι η κατάσταση, να σας δώσω ένα παράδειγμα προσωπικό: αν σήμερα αποφασίσω να πάω να δω τον πατέρα μου, πρέπει να περάσω απέναντι και να κάτσω 14 μέρες καραντίνα, και μετά που θα του έχω πει ένα «γεια», θα γυρίσω πίσω και θα πρέπει να κάτσω για 14 μέρες εδώ καραντίνα - θα μου κοστίσει 28 μέρες καραντίνα ένα «γεια». Αυτό λέει αρκετά.

Επικράτησε στο νησί μας δυστυχώς tribalism (φυλετισμός), δηλαδή δύο φυλές δίπλα-δίπλα αλλά μακριά η μια από την άλλη, λες και δεν αφορά η μια την άλλη. Ενώ έχουμε να κάνουμε με ένα πρόβλημα (του κορωνοϊού), που το μεταφέρουν άνθρωποι, και μόνο άνθρωποι μαζί μπορούν να το σπρώξουν να φύγει, εμείς τιμωρούμε τους ανθρώπους, αποκλείουμε τους ανθρώπους, αντί να αποκτήσουμε κάποια συνεργασία.

Νομίζω αυτή η συγκυρία ήταν η κατάλληλη για να χτιστούν κάποιες κοινές δομές, για παράδειγμα θα έλεγα πως ο τομέας της υγείας μπορούσε ήδη να ομοσπονδιοποιηθεί πριν από τη λύση του κυπριακού, μπορούσε να υπάρχει ένας κοινός θεσμός αντιμετώπισης του κορωνοϊού σε όλο το νησί μαζί. Με αυτό το παράδειγμα πολλές άλλες εστίες συνεργασίας μπορούσαν να κτιστούν για να αντιμετωπίσουμε αυτό τον ιό. Δυστυχώς η νοοτροπία μας είναι πολύ μακριά από αυτό. Και πάλι δυστυχώς, σε αυτή τη νοοτροπία δεν είμαστε μόνοι, και για αυτό θέλω να περάσω λίγο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έχουμε δει και στην Ευρωπαϊκή Ένωση αντανakλαστικά που δείχνουν πως ξαφνικά η προσέγγιση έχει στενέψει κατά πολύ: ξαφνικά προβάλλεται το εθνοκράτος, το "δικό μου" έθνος, η οικογένειά "μου". Ενώ έχουμε να κάνουμε με ένα παγκόσμιο φαινόμενο, που είναι και αποτέλεσμα της παγκοσμιοποίησης ουσιαστικά, ενώ έχει μεγαλώσει τόσο πολύ η αλληλεξάρτηση μεταξύ ολονών, στην κρίσιμη στιγμή βλέπουμε κλειστά σύνορα που δεν έχουμε δει μετά από το πρώτο παγκόσμιο πόλεμο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

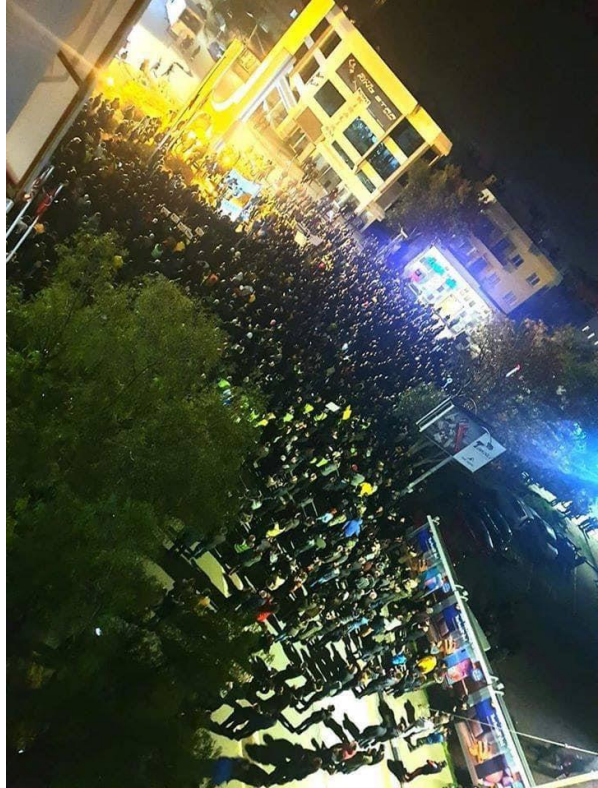

Έχουμε δει πολιτικούς που όταν λένε «εμείς» εννοούν το έθνος τους και όχι την Ευρωπαϊκή υπόσταση, έχουμε δει μια αποτυχία στην αλληλεγγύη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουμε δει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση τελικά ήταν και παράμεινε μία αγορά ενωμένη, ως συνομοσπονδία εθνοκρατών που καθένας μπορεί να συμπεριφερθεί εθνοκεντρικά όπως τον βολεύει. Έχουμε δει πόσο δίκιο είχαν οι φεντεραλιστές όπως ο Σπινέλι που ξεκίνησαν να προγραμματίσουν μία ενωμένη Ευρώπη, πολιτικά, ομοσπονδιακά, και πόσο μακριά μάλιστα είμαστε σήμερα.

Είμαστε μακριά από την ομοσπονδιακή Κύπρο και μακριά από την ομοσπονδιακή Ευρώπη. Επικρατεί εθνοκεντρισμός και στην χώρα μας και στην ΕΕ. Το ερώτημα που παραμένει για μας από δω και πέρα είναι πώς θα χειριστούμε αυτό το πράγμα για να βρούμε τρόπο να καλλιεργήσουμε μία αντίληψη, που όταν λέμε «εμείς» να εννοούμε όλους τους Κύπριους, όχι ξεχωριστά τους Ε/Κ και ξεχωριστά τους Τ/Κ, όλους μαζί. Όταν λέμε «αλληλεγγύη» να διαπερνά τα σύνορα των εθνοτικών ομάδων, να αγγίζει και τον άλλο. Και στην Ευρώπη, βεβαίως, παρόμοια

Τι είδους ΕΜΕΙΣ θα συγκροτήσουμε και τι είδους αλληλεγγύη, είναι η πρόκληση που βάζει, νομίζω, μπροστά μας αυτή η καταστροφή. Όλα δείχνουν ότι χωρίς συνεργασία ευρύτερα σε παγκόσμιο επίπεδο, σε Ευρωπαϊκό, σε περιφερειακό, και αν πάμε στην χώρα μας, σαν σύνολο το νησί, δεν μπορούμε να κόψουμε δρόμο, πόσο μάλλον που δεν μπορούμε να ξέρουμε τι θα αντιμετωπίσουμε αύριο. Γιατί να είμαστε τόσο μακριά ο ένας από τον άλλο, τι είναι αυτό μας κρατάει τόσο μακριά, τι είναι αυτό που την έννοια της ενσυναίσθησης και της αλληλεγγύης την περιορίζει τόσο πολύ, που την περιορίζει σε μία εθνοτική ομάδα ανθρώπων, ενώ είναι παγκόσμιο φαινόμενο αυτό που αντιμετωπίζουμε; Άρα λοιπόν, όλη η κληρονομιά του εθνικισμού φάνηκε, για άλλη μία φορά, πόσο δυνατή είναι και πόσο οδηγεί στο να αγνοήσουμε την ύπαρξη των άλλων τόσο εύκολα ή πως ο άλλος δίπλα μας είναι εξίσου άνθρωπος και αξίζει εξίσου να επιβιώσει. Στο ότι αυτός δίπλα μας έχει γίνει ένα ξένος, μπορεί και να πεθάνει αύριο και δεν μας ενδιαφέρει. Άρα λοιπόν βλέποντας όλα αυτά, να σας δώσω και ένα τελευταίο παράδειγμα και να πάμε σε συζήτηση.

Στα κατεχόμενα, όταν ο Τατάρ ανακοίνωσε το πακέτο μέτρων για εργάτες, 1500 ΤΛ για δύο μήνες, είπε ότι οι ξένοι εργάτες και φοιτητές είναι εκτός αυτής της βοήθειας, ας πεθάνουν (δεν το είπε έτσι, αυτό εννοούσε), εγώ και μία σειρά άλλων ανθρώπων κινητοποιηθήκαμε για να στηρίξουμε αυτούς τους ανθρώπους, να έχουν ένα κομμάτι ψωμί να φάνε, καταδικάστηκαν πάλι από τον εθνικισμό Τ/Κυπρίων σε θάνατο. Τεράστιος ρατσισμός. Αλλά έχω δει και Ε/Κύπριους, γνωστούς εθνικιστές, να έχουν κάνει τεράστιο θέμα το ότι έχω βοηθήσει στα κατεχόμενα, αυτή τη σεμνή βοήθεια στα κατεχόμενα, και δέχτηκα φοβερές επιθέσεις, κριτικές κλπ.

Έχει λοιπόν και στις δύο κοινότητες ανθρώπους που δεν αφήνουν την έννοια της ενσυναίσθησης να περάσει τα όρια της εθνικής ομάδας και ακριβώς αυτό είναι η αιτία της διχοτόμησης της Κύπρου, αυτή η νοοτροπία δημιούργησε τη διχοτόμηση, αυτή η νοοτροπία τη συγκρατεί και θέλει να τη συγκρατήσει και ακόμα και σε αυτή την πανανθρώπινη κρίση που έπρεπε ίσως να σκεφτόμαστε λίγο αλλιώς.

Φαίνεται ότι, παρά την κρίση, κάποια πράγματα δεν ξεπερνούνται, φαίνεται ότι την ενσυναίσθηση, που κατά τη γνώμη μου είναι η καλύτερη θεραπεία της μνησικακίας, την φοβούνται και δεν την θέλουνε, επιλέγουν την μνησικακία, το μίσος κλπ. Βεβαίως αυτοί δεν είναι τυχαίοι, δεν είναι ένας ή δύο. Μιλάμε για θεσμούς και νοοτροπίες εντός των θεσμών, άρα σημαίνει ότι μπροστά μας έχουμε ένα πολύ δύσκολο έργο, όπως έχουμε τώρα και ίσως και μετά όσο πάμε παρακάτω σε αυτό το μικρό νησί.